

Aktuality v berním právu.

I.

Skloněk roku 1935 a počátek r. 1936 stojí ve znamení nových norem finančních, z nichž sluší především zaznamenati rozsáhlou novelisací a prodloužení zákona o dani z obratu a dani přepychové (č. 265/1935 Sb. z. a n.), k ní se vázajícího zákona č. 267, vládní nař. č. 266, 268—270). Změny, vynucené strukturou hospodářského života, jeví se v četných paušalovacích vyhláškách v oboru této daně (vyhl. č. 271—180 Sb. z. a n.).

V projednání je i rozsáhlý návrh na novelisaci zákona o přímých daních a zjevy, které předcházejí jeho uzákonění, bezděky ukazují na tendence, které se současně v oboru daňovém jeví. Především je to snaha, zkrátiti lhůty k podání přiznání, stanovená už pro přechodnou dobu, než novella bude uzákoněna, i pro rok 1935. Přiznání za tento rok totiž museli poplatníci podat ve lhůtě kratší, než v letech předchozích, a to v důsledku vl. nař. ze dne 22. XI. 1935 č. 215 Sb. z. a n., vydaného podle čl. I. zák. z 21. VI. 1934 č. 109 Sb. z. a n., o mimořádné moci nařizovací, prodloužené zákonem ze dne 26. VI. 1935 č. 131 Sb. z. a n.

S tím úzce souvisí i snaha další, po zjednodušení finančněsprávního řízení u poplatníků drobných, která se normou stává krátce po vydání předchozího vládního nařízení, totiž vládním nařízením ze dne 24. ledna 1936 č. 10 Sb. z. a n. Skutečnost, že finanční úřady musely se zabývatí stejně každým přiznáním poplatníkovým, ať šlo o poplatníka malého, nebo poplatníka velkého, že musely i u drobných poplatníků prováděti řízení vytýkáci a doplňovací, jemuž případně drobný poplatník vyhověti ani nedovedl, natropila dosti zlé krve a bylo skutečně na čase, aby snahy po zjednodušení řízení doznaly konečně realizace, byť jen ve formě skrovné a přechodné.

Tímto vládním nařízením stanoví se povinnost podati přiznání jednou za dva roky, a to vždy roku sudého u poplatníků, jichž daňový záklád pro daň důchodovou nebo všeobecnou výdělkovou nepřesáhl v sudém roku obnos Kč 15.000.—. Pro následující lichý rok jsou z této povinnosti zproštěni.

Daň za lichý berní rok předepíše se podle daně, stanovené pro předcházející sudý berní rok, aniž by se provedlo předepsané vyměřovací řízení (§§ 310 až 313 zák. č. 76/1927 Sb. z. a n.) a aniž by se doručoval zvláštní platební rozkaz. Daň taktó vyměřena není nařikatelnou, nemá tudíž poplatník práva, vzítí ji v odpor, vyjímaje případy v odst. 2 lit. a) a b) cit. vl. nař.

Z povinnosti podati přiznání nejsou dle odst. 2. cit. vl. nař. vyloučeni všichni poplatníci, ba dokonce nemusí býti z ní vyloučeni ani ti, kdož žádají vyměření daně dle přiznání, za lichý rok podaného, třebaže by se na ně platnost normy vztahovala. Podle toho, zda je zde dána zásadní povinnost k předložení přiznání či ne, nutno rozeznávati dvě kategorie případů, a sice:

1. *případy, kde je povinnost podati přiznání obligatorní*, t. j. případy, na něž se platnost cit. vl. nař. nevztahuje, a sice:

- a) u poplatníků, zdaněných v sudém berním roce daní důchodovou dle § 32, odst. 5. a § 35, odst. 2., posled. věta (týká se poplatníků daně důchodové (odst. 2. lit. c.) vl. nař.;
- b) u poplatníků, kteří vedou *řádné obchodní knihy* (§ 10, odst. 2. zák. o př. d.), odst. 2. lit. d.) vl. nař.;
- c) u poplatníků, kteří jsou *společníky* společenského podniku (societas), odst. 2. lit. e.) vl. nař.

Tyto případy nemohou býti subsumovány pod platnost odst. 1., a subjekty zde uvedené jsou povinny podati přiznání k dani důchodové a

všeobecné výdělkové i tehdy, když základ těchto daní nepřesahoval v sudém berním roku částku Kč 15.000.—.

2. případy, na něž se zásadně vztahuje platnost odst. 1. cit. vl. nař. o zjednodušení berního řízení, avšak:

a) buď poplatník trvá na řádném vyměření daně, nebo

b) berní správa se domnívá, že dosáhl v lichém berním roce důchodu nebo výtěžku nad 15.000 Kč.

Oba tyto případy jsou však časově — co do jich uplatnění — omezeny, a sice:

ad 2 a) Poplatník, žádá-li za řádné vyměření daně pro lichý berní rok, musí podatli do konce ledna řádné přiznání a v něm musí výslovně žádati za řádné vyměření daně.

ad 2 b) Berní správa může svůj nárok uplatnit do 2 let po uplynutí lichého berního roku vyzváním poplatníka, aby do 30 dnů podal přiznání za účelem vyměření daně. Může tedy — pokud jde o r. 1935, uplatnit toto právo do 31. XII. 1937.

S hlediska formálního je v cit. vl. nař. rozpor a sice v odst. 1. je stanoveno, že daň, vyměřená v sudém berním roce, bude platiti nenařikatelně i pro následující lichý berní rok. V odst. 3. cit. nař. není vyměřovací úřad povinen prováděti doplňovací a vytýkáci řízení, leč by poplatník sám o to žádal; jinak má býti toto řízení provedeno při projednávání odvolání. Je-li však daň takto vyměřená nenařikatelnou, nelze ani přihlížeti k podanému opravnému prostředku, ani prováděti vytýkáci (příp. doplňovací) řízení po podaném odvolání; že by se toto ustanovení vztahovalo na odst. 2. lit. a) a b) vl. nař., není z jeho textu zřejmo.

Dle odst. 5. cit. nař. může býti vládním nařízením zjednodušeno řízení u poplatníků drobných, upravena působnost příslušných úřadů (komisí) a stanoven pojem drobného poplatníka. Lze proto očekávati i další zjednodušení správněfinančního řízení.

II.

Finanční správa bere i zřetel na zatížení výroby a distribuce a snižuje úroky (vl. nař. ze dne 24. ledna 1936 č. 17 Sb. z. a n. a krátce na to vládním nařízením ze dne 30. ledna 1936 č. 28. Sb. z. a n. přichází s další normou, která nemá dosud, nebereme-li do úvahy zák. č. 309/1920 o dávce z majetku), dostatečné tradice, pokud jde o § 2. cit. nař.

Účelem tohoto nařízení je rychlé odstranění starých nedoplatků na straně jedné a poskytnutí skonta poplatníkům řádným na straně druhé.

Platnost odst. 2., 3. a 5. § 276 zák. č. 76/27 Sb. z. a n. rozšířena i na nedoplatky daně z obratu do r. 1926. Ministr financí upraví věcnou a místní příslušnost úřadů dle tohoto řádu, jakož i řádu 5 zák. č. 6/1924 Sb. z. a n., vztahujícího se na nedoplatky dávky z majetku. Dle zpráv novinářských jde zde o zřízení komisí, které budou rozhodovati na místě jednotlivce (referenta p. aprobanta). S hlediska rychlého vyřízení žádostí dle těchto řádů podaných, bude toto nové opatření znamenati v zásadě minus, avšak s hlediska materiálního projednání poplatníkových podání a uvažování všech okolností pro a proti, zřízený kolegiální orgán, třeba snad zdlouhavější než běžný chod administrativy, bude znamenat důkladnější prozkoumání všech, do úvahy vzatých okolností, a rozhodnutí nebude — jde v zásadě o rozhodnutí na základě volné úvahy — vystaveno jednostrannému názoru referenta, který — ač osobně tak vylučuji — přece by mohl býti předpojatý. Vyřizování žádostí za slevu daně orgány kolegiálními také vzbudí větší důvěru občanstva v nepředpojatost finančních orgánů.

Pro řádné poplatníky zavádí se výhody ve formě 5—3% skonta z každé splátky, do určitého termínu zaplacené. Právního nároku na skonto má však pouze ten poplatník, který ku dni 31. XII. 1935 měl za-

placeny daně do konce roku 1934 (daně přímé a daň z obratu, oboje s příslušenstvím). Nevztahuje se proto tato výhoda na ty poplatníky, kteří ku dni 31. XII. 1935 neměli vyrovnány nedoplatky do konce r. 1934. Dále nevztahuje se na:

1. Platby z výtěžku exekučního prodeje.
2. Platby daně, vykonávání srážkou. (Daň důchodová, rentová a z tantiem.)
3. Na daň z obratu a přepychovou, vybíranou se clem, daní spotřební anebo puncovním poplatkem (bez ohledu na to, je-li paušalována či ne).

Ve všech ostatních případech přísluší poplatníku, a to pro každou splátku na daně přímé a daň z obratu za r. 1935 a 1936, případně na do-
datečné předpisy za léta předchozí, pokud se staly splatnými po 31. XII. 1935 skonto, a to 5% z platby v době od 1. I.—29. II. 1936, 4% z platby v době od 1. III.—30. V. 1936, a konečně 3% z platby v době od 1. IV. do 30. VI. 1936. Zaplatí-li proto na př. poplatník dne 10. II. částku 3600, dne 20. III. 5380.— a dne 29. VI. Kč 803.—, dostane skonta (zaokrouhlené na koruny dolů) Kč 180.—, Kč 215.— a Kč 24.— spolu Kč 419.—. Dle novinářských zpráv, jistě spolehlivých, berní úřady v těchto případech vyrozumí poplatníka o súčtování platby a o výši příznaného skonta.

Bylo by velmi zajímavé sledovati, u kolika poplatníků bude dobro-
pis proveden a statisticky konstatovati, kolik republika Československá má poplatníků, řádně daně platících.

U poplatníků, kteří v důsledku odvolání proti předpisu daně, oč-
kávajících vyřízení příznivé, nemají nedoplatky daňové vyrovnány, ne-
nastane, třebaže v první polovici by snad bylo jim vyhověno a odpis pře-
sahoval nedoplatek k 31. XII. 1935 (za rok 1934 a předch.), přiznání
svrchu uvedeného dobropisu.

V současné době projednává se v Nár. shromáždění osnova novely
k zákonu o přímých daních, která přinese další závažné změny v před-
pisování daní, jmenovitě zvláštní daně výdělkové. Dr. Fr. B.

Právnická fakulta Karlovy university k reformě studia.

Právnická fakulta Karlovy university v Praze zaujala ke známým
osnovám ministerstva školství o reformě studia právnického kritické sta-
novisko, které vyznívá celkem negativně. Stalo se tak většinovým usne-
sením sboru dne 13. prosince 1935 a toto usnesení nyní vyšlo v »Právní-
ku« (roč. 75., seš. 1., str. 1.—15.) v článku referenta profesorského sboru
prof. Dr. *Weniga*.

Odpověď profesorského sboru vytyčuje především novoty, jež osnova
přináší a v dalším zaujímá k nim stanovisko. Změny naproti současnému
stavu jsou spatřovány jen v těchto ustanoveních:

1. Zkrácení oddílu historického o 1 semestr na prospěch oddílu po-
sitivního práva.
2. Úprava první státní zkoušky.
3. Spojení tří historických předmětů kromě práva římského v před-
mět jeden a zavedení propedeutického kolegia na místo přednášek na fi-
losofické fakultě.
4. V druhém oddílu stalo by se mezinár. právo předmětem zkouše-
ným u státnic, statistika a právní filosofie předměty závaznými, právo fi-
nanční by se přednášelo obligátně spolu s finanční vědou.
5. Povinná účast na praktických evičeních.
6. Rigorosní řád a podmínky nabytí titulu doktorského.